

השותפין פרק חמישי נדרים

ר"ז

מז.

עין משפט
נר מצוה

ז א מ"י פ"ה המלכות
 נדרים ה' ה' טו"ש
 י"ד ס' רצו טע"ז
 ב מ"י שם הלכה טו
 סמ"א לארץ מנ טו"ש
 שם טע"ז א:
 א ג מ"י שם הלכה טו
 טו"ש שם טע"ז ב
 ובה"ש"א בפסקיו לקמן
 פ"ז ס' ה:
 יד טו"ש י"ד ס' רד
 טע"ז
 ה מ"י שם הלכה טו"ש
 י"ד ס' רכ"ה:]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה מן תס
הס. סרק. י"ב דף מ.
(ב) ד"ה על פלוגי מו
מיו וכו' אסור ביון א
נא וכו' בחטופיהן דסוי
(ג) ב"רן ד"ה לאומר
מו מכבד לאחור וכו'
נא נתנו לאחור וכו' נקט
מכבד וכו' דקוק מכבד
(ד) ד"ה קוס לזית וכו'
לענין מכבד לאחור וכו'
נמצית זה לענין וכו' משום
אחור אהרן תוספן משום
ימקור או משום זה נפל
נצני לית הוא נשמעיה
מאן דאחור וכו' נפל וכו'
לזה נרמז:

גליון הש"ס

בהר"ן ד"ה בעי רמב"א
בסה"ד ומסתברא. ז"ל
מתקרא: בא"ד והבי
מובח וכו'. שם מסקי'
דגשאת סברה והזלה וז"ע:

מוסף רש"י

קונם שאי אתה נהנה
לי. מכל נכסי, ומת
ירשנו. שלא אהר עליו
אחלא כל זמן שהנכס
שלו, לפיכך ירשנו אם
ממת, ואם נולד בחייו
ביתו, וכל דמפרס
נמנו, מת לא ירשנו (ועי'
הואיל ואין אדם
אוסר פירות חבירו
על חבירו. לומר קונם
פירומיך עליו
(כתובות
[ט].

פירוש הרא"ש

[illegible]

אחר דעלמא דהא אמרינן בגמרא היכי דמי דשרי למקבל בטסקא ומקבל בטסקא לא היינו שכיחות אלא הקרקע הרי הוא של מחזיק לעולם ומורישו לבניו אלא שנותן דבר ידוע ככל שנה לבעלים הראשונים וכל כ' האי גוונא קנין הבוהק מרשע ולא שעבוד לבדד שפיסקיוס קום ויהא ידנט מושרשין צמחתיין משום

דטסקא וז ענין שירות הוא שאס
אינו פורע המוטל עליו שנה שנה
הדרג ארעא למרח ודאממין בעלמא
(צ"מ ד' ע:) ארעא לטסקא משתעבדא
ומלכא אמר דיהיב טסקא ליוכל ארעא
ואפילו הכי כיון דכל אימת דבעי
למפרע לא מני מסקל ליה אידך קיין
הגוף יש לו בקרקע ומשיא' לא מני
אסר אבל צשיקת דעלמא מני אסר
כל זה פלפלו הראשונים ז"ל. ותמהני
עליהם לפי שאני אומר להלכה דאפי'
בשירות דעלמא כל שאין לו למדיר
תפיסת יד שרי מודר לאתהבוי ממרחק
ובית הדד שיש לו למדיר מושכרין
בעיר דאע"ג דמן דינא ודאי דמשכיר
יכול לאקסע על השוכר ואפי' הקדים
השוכר למשכיר שכרו וכדפרישנא
לעיל צמתינן דריש פרקא הני מילי

וס' לכוין דקונמות מפקעי מידי שעבוד אסתלק ליה שעבודא דשוכר
 צדוקא דשוכר כשהמודר נהנה לא ממדיר הוא נהנה אלא מן השוכר
 השוק מודר מא' מהם הנאה לא יכנס לתוך ר"א בן יעקב אומר וכו'
 רבנן נמי נקטיה דקד"א נהי דקסברי רבנן דשומא מצי אסר אחזריה
 שוק לא מצי אסר קה חצר שאין בן דין חלוקה דמצי א"ל כיון שעבוד
 ה' דהך מדרש מצי קני ליה בזה חצר קנין גוף ופירות לא כל הימנו:
 נכנס ביו: שדך שאני לוקח. כלומר אם אקנו: מה או ^(א)מכרין
 נמי שרי אלא להכי נקט מכרין לאשמעינן דדוקא מכרין לאחר אבל
 וס' זה שאני לוקח מה או מכרו לאחר אסור. לכיון דבית זה
 יודע דכי הכי דבית זה חמור מציתין לענין ^(י)מכרין לאחר הכי נמי
 או אסור ליתכנס בו דכל שהוא ביתך משמע ואי אמר בית זה ונפל אף
 זה אמה תופסו בין לחומרא דמכירה בין לקולא דנפילה והכי איתא
 ג' א"ל בית זה הוא משמעין מן הדא האומר לאירשוי תנו דאי תחנות וצני ליה
 ב' צננותו ומסתברא דלא צריך צניין שאני לוקח אף נפל ובני ליה
 אסור דכל שהוא ביתך קאמר והאי דנקט נפל ובני לרבותא נקטיה
 ב' צני אצמי קונס לבית זה שאסר נכנס מה או מכרו לאחר מהו.
 ואסר על עצמו דמצי אסר אנפשיה בית זה בין שיהא שלו או שימכרו
 אלא כל הימנו לאסרו לכשלא מרשמו דה"ל נכסי חצירו על חצירו. וה"ה
 שר דלא מהני דאיהו לא מסתפק בלישנא דודאי פשיטא ליה דזה לעולם
 הכי אי מצי בעיד כיון דנכסיה השתא ברשותה יניחו או לאו כיון
 מ' ה' רבא ת"ש מסתפק בחייו ובמותו מת לא יירשנו דלמלא כ' פריש
 שר דכי פריש חייל איהו פשיטא ליה דזה כמפרש דמי מדמינ' נמי
 ולומר דאע"ג דזה לגבי נודר עצמו לעולם משמע לגבי מדיר לא משמע
 וקנא דלעיל סמכין: והוי יודע דכי תנן הכא אם מת לא יירשנו
 פסא דההיא ממתנין בפרק הגזול קמא (ב"ק דף קט.) ויתן לבניו או לאחיו
 יחלק נותנן לבניו או לאחיו והיחך בעלי חובין באין ונפרעין אלא ודאי
 יירשנו לומר שמונת ליהנות מהן כשאר היורשין תנא סיפא נמי לא
 יירשנו חובין באין ונפרעין שפיר דבעלי חוב לאו מדעתיה קא מיפרעו
 אלא [ב] בחייו ארי מנכסי חצרו הוא היינו כשאחר פורע שלם מדעתו
 ועל כרחו ב"ר מגבינן ל' ואע"ג דלאהי ממילא מתחיל לא יאפשרת לא
 אסור כדאמרין לעיל (דף נ"ו:) גבי תורם משלו על חצירו ו"ל דלאו
 אלו אסר עלי אבא ואיני יודע מה אעשה בהם טלו לעצמכם ועשו
 במזל" כפ"ה מהל' נדרים (ה' ה') שצריך להודיעם אלו נכסי אבי שאסר
 כו' לזה ובעלי חובין באין ונפרעין ואמרין עלה בגמרא (ב"ק קט.) וצריך
 קונס פירות האלו עלי קונס הם על פי קונס הם לפי אסור בחלופיהן.
 ב' צני רמי דר איתא קונס פירות האלו על פלוני מהו בחלופיהן. לזה
 מספקא ליה והיינו דמיתין לקמן [ע"ז] ת"ש מהמקדש בעלמא ואלו
 ובהחלופיה דאי לא מימא הם מלניו דמיס לחמץ צפסא וצורה הנסכל
 בן אלא ודאי פשיטא ליה דלכתחילה אסור אלא בשעבר והחליפין מספקא
 את דמיו אלא עבודת כוכבים ושביעית והיינו דתנן ומיתין לה בריש
 מחליפין אלא מספקא ליה אי מיתסרי למחליף מדרבנן בעלמא או לא.
 וגדוליהן היינו משום שכוונת הנודר בכך ואי נכנס כוונתו הוא דוקא
 בצידידיה מצי אסר אבל לגבי חצירו לא מצי אסר או דילמא דכי
 כי הוא דכל איסורי הנאה חלופיהן אסורין מדרבנן למחליף עצמו
 כי נזדר עצמו ובמתנין גופא אי טעמא דמיתין משום כוונת
 ר' הנאה דוקא בשהחליפין הוא אלא החליפין אחר מותר בחלופיהן
 כיון שפרט ואמר אלו שוניהו עליו כהקדש וכמו שנפרש בפ' הנודר
 מי אמרין דאפילו בשהחליפין הוא נריך אלו דלא מיתסר בהו אלא משום
 גדוליהן דמי הילכך במודר אסור וכי תנן אלו להחליפין אחר
 אמר אלו והחליפין הוא עצמו מהו בחלופיהן דהיינו דיניה דמודר
 ואומר לאשמו קונס שאני מהנה לך ומיירי בשהדירה בעצמה ארוסה:
 וס' דמשמע לה * והכי מוכח בכתובות בפרק המדיר (דף ע':)
 לזה

[illegible]

ואמר פירות חבירו על חבירו אין אדם אוסר דבר בשבט
כשאוסר אותם לשוכר או כשאוסר אותם על כל אדם שהשוכר בכלל
לגמרי אבל לאסור אותו על אחר לא כל הימנו דכין דאשתייר ליה
כנ"ל ודבר ברור הוא. ולפיכך אני אומר דכי תמן לעיל [מ"א] היה א' מ'
לאו משום רבותא דרבי אליעזר צ"ע עקב בלחוד תנא ליה אלא לרבותא דמ'
היה משום דמסקע מיניה קנין שעבוד ודכביענא לעיל אבל בלחוד מן
החזיקין עדיין נשאר אלאו לתוך שלו אני נכנס ולא לתוך שלך קמ"ל מ'
מ"ב **האומר לחבירו קונם לציפק שאני נכנס**. כלומר למה שא'
לגחור מוסר. דביחק אמר והשתא לאו ביטיה הוא. וה"ה דאי נתמן לא'
אמר ביתך שאני נכנס ומכרו לו אסור: קונם לציט זה שאני נכ'
קאמר שויה עילויה חמיכה דאיסורא הלכך אפילו מכרו לאחר אסור. ו'
ביחק חמור ביטיה זה לענין נפילה דאי אמר ביתך שאני נכנס ונפל ו'
ע"פ שחזר ובענא מותר צו דכין דנפל אודא לאו אמר ביתך זה משאו'
דירושלמי [פ"ה ה"ג] ביתך זה משום מן אתה מופקו משום ביתך זה נפל
ביצית ארמלות לבתי ונפל היורשים חייבים לבנותו בית זה ונפל אין חיי'
לאסור לאו דוקא נפל ובני ליה במקומו דה"ה אם בנהו במקום אחר
דבבאומר בית זה אע"פ שחזר ב במקומו וכמדמו הראשונה מותר: ו'
כלומר דנהי דאמר' במתניתין בדאומר בית זה מכרו לאחר אסור הי'
ללאחר אבל אחבדיה נהי דבית זה לעולם משמע וכדמוכחא מתניתין מיה'
דמבעיא ליה במפרש צ"ע זה שאתה נכנס אפילו לאחר שיצא מרשותו מיה'
משמע וכדמוכחא מתניתין אבל עיקר בטיא היא אפילו כי צעי למיעי'
דלאחר מכן נפקי מרשותיה והי' להו כנכסי חבירו על חבירו. ומש"ה ה'
מצי למיסקר אפילו לאחר שיצאו מרשותו כיון דהשתא ברשותו נינהו ו'
הכי מוכחא. ואע"ג דלעיל (דף מ"ב) דחינן שאני הכס דלמר בחייו ובמותו
הכי וכמו שפירשתי אני למעלה הכא לא ינחא לן בזהיט דחיא ואי'
לאו למימרא דכיון שנכסים אסורים לו בהנאה לא יוכי בהן דהא קמי'
וואס אין לו לויה ובעלי ובזין בזין ופרעין ואם לא וזה בגוף הנכסי'
נכסים (י) דידהו נינהו אלא שאינו ראשי ליהנות מהם ואי' דתנא ר' יוחנן
יירששו ולא דוקא. וכו' היי' קמי' נותמן לבניו או לאחי בשלמא לריו'
דליהו פורע חובו באיסורי הנאה דככה"ג ודאי אסור דנהי דאמרין ל'
אבל מדעתו ודאי אסור דהוי מוציאן מרשות לרשות וגמלא מועל אלל'
אבל נותן לבניו או לאחי היכי שרי והא מתהני מטובת הנאה דידה'
לנתימרא שיתנם להם ממש אלא שמרחה להם מקום ואומר להם נכ'
מהם מה שתרצו וכה"ג לאו מתנה הוא אלא גוונא דהפקר וכן כתב הר'
עלי אבא עשהא הרמב"ם (י"ל כהיהא דתנן לעיל מיניה הגחל את אביו ומי'
שיאמר או גזל אבא: **ס"ה** **הסס**. לקמן צ"ע הגדור מן הירק (פ"ה
ובגדוליהם. כלומר כל שאמר א' מלאשות הללו חלופיהן גדוליהן
בדקונמות בלחוד קא מבעיא ליה אלא בכולהו איסורי הנאה דלעמלא נה'
לחלופיהן לכתחלה מביעיא ליה דודאי כל שהוא אסור בהנאה אסור למו'
שיכול למוכרו לעובדי כוכבים ואמאי תנן [ב"ק י"ז] שהגחל פטור מן התש'
ליה. ולאחר נמי לא מביעיא ליה דפשיטא ליה דמותרין שאין לך מופס'
חולין (דף ז') חמאן של עובדי עבירה אחר הפסח מותר מיד מפני שה'
והיה הוי עיקר ספיקיה מן אמרינן דכי תנן במתניתין אסור בחלופיהן
דנוד דאמר ענאן בך דנהי דחלופיהן כדבר שלא בן לעולם דדמו'
תנן במתניתין אסור בחלופיהן לאו בנר דמיה אולינן אלא דדכא'
הלכך לא שגא הוא ולא שגא חבירו. ותמהני אדבעי רמי במודר ליבצ'
הגדור אפילו החליפין אחר חלופיהן אסורין לו ואי משום דינא דא'
ליהי' דפשיטא ליה לרמי דנודר אפילו החליפין אחר אסור בחלופיהן
מן הירק [לקמן מ"ז ד"ה תמני] עלה דהא מתניתין ב"ק מ"ז מיהו הא מביעיא ל'
שבכלל דבריו הוא או דילמא להחליפין הוא לא כר"ך אלו בחלופיהן
אסורין מיהו או לא דהוה מצי למבעי בנודר ענאמו היכא דלא'
אכלא דלישנא חלופיהן ב"ק עדיפא שגא כנ"ל. ופשטיא לה מידתן
ורכיון דלכתי לא משתעבד לה חייל נדרא (ומסתברא אפילו לאחר

(א) וגירסת הרא"ש בפסקיו
[לעיל מב.]. (ב)
(ג) [ב"ק קח: לעיל מב.].
(ד) לקמן נב: ומו. [נט.].
(ה) [מכובות נט.]. (ו) [שי"ן
למחנ' לעיל מו.]. (ז) [ז"ל
שחור ונבנא במקומו.
יעב"ז.]. (ח) [ז"ל ידיל'.

תוספות

[illegible]